

JOSEP PLA: *Contraban*. Vocabulari

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
abrigall	N		Roba que serveix per a abrigar; abric.	<i>La humitat era tan forta que travessava els <u>abrigalls</u>.</i>	135	IJ
abrigall	Nm		Lloc que serveix per abrigar-se o arrecerar-se.	<i>Com que aquests vents, de dies, són dominants, aquests <u>abrigalls</u> els emparen.</i>	59	ST
abrupte	A		Espadat, trencat, amb desnivells i pendents molt ràpids.	<i>Ja sé que hi ha indrets més apassionants, més forts, més <u>abruptes</u>, en aquesta península tan singular.</i>	55	SR
acarar	Vtr		Posar de cara a alguna cosa.	<i>Però dibuixa un frontó <u>acarat</u> al golf arrasat per la tramuntana, que ofereix una panoràmica sensacional.</i>	162	IF
ací	Av		Aquí.	<i>He venut l'oli al botiguer <u>d'ací</u> davant.</i>	143	BO
àdhuc	Av		Fins i tot.	<i>Aconseguir que els francesos <u>-àdhuc</u> els socialistes i els comunistes- sabessin fer les reverències més grotesques a les marqueses.</i>		SR
afumacassoles	N		Qui només embruta les cassoles: mal cuiner.	<i>Ets un <u>afumacassoles</u>.</i>	147	DP
aiguabarreig	Nm		Confluència de dos corrents d'aigua.	<i>L'<u>aiguabarreig</u> de la mar i el torrent té molt poca profunditat...</i>	58	ST
aixopluc	N		Lloc on posar-se a cobert de la pluja.	<i>Temps depriment, que feia somniar l'<u>aixopluc</u> d'un teulat...</i>	170	BL
al-luvió	Nm		Conjunt de sediments dipositats per un curs d'aigua.	<i>A Portvendres, no hi va a parar cap riera grossa, i així el perill que l'<u>al-luvió</u> cegui el port és mínim</i>	158	Ro
al-luvional	A	fig	Deixat com a al-luvió.	<i>Aquell moble... formava part de les coses <u>al-luvionals</u> de la casa.</i>	117	AA
albirar	Vtr		Veure de lluny (alguna cosa) sense distingir-la bé.	<i>S'<u>albiren</u> llargues extensions de mar,...</i>	56	US
alentir	V		Fer anar més lent.	<i>Llavors el motor <u>fou alenit</u> fins al màxim possible.</i>	174	M M
alterós	A		Situat en lloc elevat.	<i>El cap de Biarra és un morro fort, gros i alterós...</i>	153	JRS
amateur	N	gal	Afeccionat, amant.	<i>Em preguntà si jo era <u>amateur</u> d'anxoves.</i>	168	GG
anca	N		Regió anatòmica que comprèn la part lateral i posterolateral de l'arrel de l'extremitat inferior.	<i>Saldet, amb una mica <u>d'anca</u> apuntada a la cadira...</i>	130	DG
antuvi, d'	Av	loc	De primer moment, abans de tota altra cosa.	<i><u>De primer antuvi</u>, em semblà haver-lo vist en algun lloc.</i>	152	JRS
apaïsat	A		De figura rectangular, de base més gran que l'altura.	<i>El monument als morts, que és un monument de forma <u>apaïsat</u>,...</i>	152	JRS
apressar	V		Donar pressa algú perquè faci una cosa.	<i>Res no m'<u>apressava</u>...</i>	132	BI
arborar	Vtr		Hissar a l'arbre una vela, una bandera....	<i>Ordenà ... que a primera hora <u>arborés</u> el floc.</i>	176	CM

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
arborar	V		Posar una cosa dalt de l'arbre, d'una nau, d'un pal, etc.	<i>Quan el casc està acabat hom hi ha <u>d'arborar</u> l'aparell.</i>	124	DC
argelaga	N		Arbust fortament espinós de la família de les papilionàcies.	<i>De mates d'espines, d'ortigues, de timons, d'<u>argelagues</u>,...</i>	56	US
àrid	A		Sec, sense vegetació.	<i>Són unes muntanyes <u>àrides</u> i baixes.</i>	180	VQ
arjau	N		Peça de fusta encastada a la part superior del timó de les barques que serveix de mànec per al timó.	<i>Amb un salt Baldiri agafà l'<u>arjau</u> i Saldet posà el motor marxa avant.</i>	184	AR
arraulir	V		Ajupir, abatre, arronsar.	<i>Es veia la silueta d'una gavina immòbil, amb un aire una mica <u>arraulit</u>, en el roc de l'entrada de la cala.</i>	135	IJ
arreu	N		Eina d'un ofici (pescador).	<i>L'abundància de gàbies amb animals domèstics, la <u>profusió d'arreu</u>s de pesca i de caixes de peix...</i>	148	SR
atzaigada	N		Acció irreflexiva, inconsiderada.	<i>Potser encara n'escriuria alguna <u>atzaigada</u>...</i>	130	DG
avarara	V		Posar al mar (una nau)	<i><u>Avaràrem</u> el bastiment al port d'en Pernis.</i>	125	DC
àvid	A		Codiciós, que desitja amb ànsia alguna cosa.	<i>Ambiciós o sensual, avariciós o dilapidador, imaginatiu, voluptuós, la naturalesa humana no és mai passiva sinó <u>àvida</u>.</i>	155	ES
avidesa	N		Desig incontrolat d'alguna cosa.	<i>Menja el peix amb <u>avidesa</u>.</i>	176	CM
badia	N		Entrada del mar o d'un llac en la costa, més petita que un golf.	<i>Sobre un roc situat a l'extrem de la <u>badia</u>...</i>	152	JRS
baf	N	fig	Aire viciat d'un local tancat, o d'un lloc on s'ha fumat molt.	<i>Si hi havia algun <u>baf</u> era de migjorn, molt fluix, el vent ideal per a passar.</i>	133	BI
bagul	N		Caixa de morts, taüt.	<i>La presència d'aquell <u>bagul</u> funerari feia un estrany efecte.</i>	175	M M
balca	N		Boga, planta herbàcia d'aiguamoll.	<i>Una taula de fusta blanc i quatre cadires de <u>balca</u>.</i>	117	AA
balder	A		Es diu d'una cosa que no ajusta exactament amb la que la conté, l'envolta, l'obra, etc.	<i>Aquests objectes... agafaren un aire <u>balder</u> i precari.</i>	116	AA
balder	A		Sobrer, sense profit.	<i>Poder dedicar aquelles hores <u>balderes</u> a ...</i>	177	CM
baluerna	N		Cosa voluminosa que fa nosa, que és massa gran.	<i>A l'altra extremitat de la platja es veia la <u>baluerna</u> banal del laboratori Aragó de biologia marítima.</i>	145	JPG
barbotejar	V		Parlar entre dents.	<i>- Si vostè ho diu... –barbotejà amb una modèstia equívoca.</i>	166	SB
barcada	Nf		Conjunt d'una barca amb tot el que té.	<i>La vila té una petita flota de sardinalers i seixanta o setanta <u>barcades</u>.</i>	163	IF
basarda	N		Por notable per la presència de possibles perills imminents.	<i>L'aigua... feia un soroll fosc i tombal, una bonior que retrunyia i gairebé feia <u>basarda</u>.</i>	115	AA
bastiment	N		Vaixell	<i>El <u>bastiment</u> navegava en popa rodó.</i>	127	MC
bastiment	N		Mitjà de transport flotant de qualsevol mida i ús .	<i>-Vós què voleu? ¿Una embarcació per anar a la vela o per a navegar amb motor? [...] Hi ha moltes classes de <u>bastiments</u>.</i>	121	SR
bateau	N	gal	Vaixell, embarcació gran.	<i>Aquest és un bon "<u>bateau</u>", fava, que jo us dic.</i>	148	SR

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
bec	N	fig	Mena de boca dels ocells. Fig. paladar.	<i>La cuina de l'establiment ... resisteix la presència de <u>becs</u> fins.</i>	169	GG
belote	N	gal	Joc de cartes.	<i>S'hi solien formar... havent sopat tres o quatre taules de "piquet" o de "<u>belote</u>".</i>	156	VA
bergantí goleta	N		Vaixell de vela de dos arbres.	<i>He anat de Cadaqués a Civitavecchia... en un <u>bergantí goleta</u>.</i>	127	MC
bifurcació	N		Lloc on un camí o l'altre cosa es divideix en dos.	<i>Seguireu... fins a la <u>bifurcació</u> que deixa el cementiri a la dreta i continua per la carretera que porta al mas d'En Duran.</i>	55	SR
bocoi	N		Bóta de vuit cèrcols que té menys alçaria que una bóta ordinària.	<i>Feia de vigilant nocturn, i amb ell solia assegurar-me sobre d'un <u>bocoi</u>...</i>	157	VA
bonior	N		Remor sorda i continua que mou un eixam, una multitud de gent.	<i>L'aigua... feia un soroll fosc i tombal, una <u>bonior</u> que retrunyia i gairebé feia basarda.</i>	115	AA
botir	V	dial	Inflar-se, guanyar volum.	<i>Pot passar també que les aigües de l'estany es <u>boteixin</u> i que rebentin la cinta sorrenca...</i>	138	RM
brandeig	V		Acció de balancejar-se, d'anar d'un cantó a l'altre.	<i>El <u>brandeig</u> del Mestral dominat per l'onatge...</i>	186	MR
brou	N		Líquid alimentós resultant de fer bullir diferents substàncies també alimentoses.	<i>Després cal fer un <u>brou</u> d'aigua i sal per cobrir el pot de les anxoves.</i>	169	GG
bruel	N	fig	Bramul d'un brau.	<i>L'entrada (del mestral) anà acompanyada d'un <u>bruel</u> greu i profund.</i>	181	VQ
bullabesa	N		Bullabessa: sopa elaborada amb diverses menes de peix i marisc.	<i>És probable que la <u>bullabesa</u> que feia aquest senyor... era la millor del món.</i>	156	VA
calafatar	V		Tapar amb estopa i brea les juntures de les fustes dels vaixells perquè no hi entri l'aigua.	<i>No tinguis por de cap gotera...el Mestral és molt ben <u>calafatat</u>...</i>	187	MR
calafatejar	V		Introduir estopa a pressió a les conjuntures de les taules del folre i la coberta del vaixell de fusta i cobrir-la amb un producte per barrar el pas a l'aigua.	<i>La construcció de la coberta i l'orla és cosa delicada. <u>Calafatejar</u>-lo també.</i>	124	DC
carés	N		Aspecte de l'atmosfera.	<i>Davant el <u>carés</u> del temps i la força creixent del vent, el patró manà que totes les veles altes fossin aferrades.</i>	128	SF
casalot	N		Casa gran, vella i ruïnosa.	<i>...típicament mariners, carrers vells, amb <u>casalots</u> antics...</i>	169	GG
cinglantada	Nf	fig	Cop de cinglant ('vergueta prima')	<i>Ens queia la <u>cinglantada</u> d'un escalitxot a la cara.</i>	186	MR
clapejar	V		Formar claps (petita extensió que es distingeix per alguna cosa de la superfície que l'envolta.	<i><u>Clapejat</u> de malves.</i>	173	NM
cloquer	N		Campanar.	<i>Amb els cloquers de pedruscall <u>amuntegat</u>...</i>	56	US
confinar	Vtr		Frontejar, estar entre.	<i>La seva personalitat <u>confina</u>...amb la medicina...i amb la poesia.</i>	126	MC
confitar	Vtr		Conservar un aliment en sal i vinagre o dissolent-ne el suc natural en sucre.	<i>...el temps es indispensable perquè l'anxova es <u>confiti</u>.</i>	168	GG

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
conjectura	N		Judici que format de quelcom pels indicis o senyals que hom en té.	<i>Com que jo també tinc dret, com qualsevol ciutadà, a llançar <u>conjectures</u>, a mi em sembla que el temple de...</i>	160	CD
constatar	Vtr		Comprovar, adquirir la certesa d'un fet.	<i>Aquell vespre, però, vaig poder <u>constatar</u> que la il·lusió se n'anava aigua avall ràpidament.</i>	155	ES
contrafort	N		Ramificació secundària en una cadena de muntanyes	<i>Entre els darrers <u>contraforts</u> de les Corberes...</i>	178	NP
corriol	N		Caminoi, senderó, viarany.	<i>Veiérem com s'allunyava amb el cabàs a l'esquena, <u>corriol</u> amunt.</i>	140	CN
coster	N		Part lateral d'una muntanya o pujol	<i>El soroll del mar en el <u>coster</u> era imperceptible</i>	144	JPG
costerut	A		Que fa molta pujada.	<i>Els carrers són <u>costeruts</u> i estrets.</i>	148	SR
cour	N	gal	Cort (reial).	<i>La idolatria ha estat Versalles, la vida versallesca, la "cour" i els aigualits jardins geomètrics.</i>		SR
crepitar	V		Espetarregar, fer espetecs.	<i>Els carros que transporten la grana passen l'olor calenta per la vila i per la rodalia pedregosa, per l'aire sec i <u>crepitant</u> de la tramuntana.</i>	158	Ro
crepuscle	N		Claror que desprèn el sol en sortir i pondre's.	<i>Com la llum d'aquell <u>crepuscle</u> de tardor fugia en la calma absoluta...</i>	124	DC
crepuscular	A	fig	Que està en decadència	<i>Això fa que el sistema de la meua vida obscura i <u>crepuscular</u>...</i>	55	SR
croquis	N		Representació d'un lloc, d'una figura amb alguns trets.	<i>El conjunt feia un <u>croquis</u> desolat.</i>	173	NM
cuca de llum	N		Insecte petit amb una fosforescència de color verd brillant que es veu a les nits .	<i>Les bombetes cremaven com <u>cuques</u> de llum fatigades.</i>	133	BI
dalla	N	fig	Eina de segar formada per una fulla puntuda i tallant d'una vora, fixada en un llarg mànec de fusta.	<i>La seva alçària disminuïa progressivament sobre l'estany i el cobria amb la punta de la seva <u>dalla</u>.</i>	173	NM
defalliment	N		Disminució o pèrdua de les forces físiques o morals d'un ésser viu.	<i>Us entra el <u>defalliment</u>...</i>	125	DC
depressió	N		Part enfonsada entre dues o més altures	<i>Tenia la vista en l'horitzó del nord, en la <u>depressió</u> que es produïa...</i>	178	NP
desaforat	A		Desmesurat, que excedeix tota mesura.	<i>...més valent, més <u>desaforat</u> i més arriscat.</i>	119	LB
desfermat	A		Desmesurat, sense límits.	<i>És una invitació a passar-hi per sobre amb ímpetu <u>desfermat</u></i>	180	VQ
desgavellar	Vtr		Posar en desgavell, deixar en funcionament dubtós.	<i>Un motor de cotxe <u>desgavellat</u>.</i>	133	BI
devers	Prp		En direcció a, cap a.	<i>A les dues havíem avançat <u>devers</u> Leucata uns tres-cents metres.</i>	174	M M
devessall	Nm	fig	Desfet de pluja. Fig. abundor.	<i>Ès una població de nova planta, una mica freda i tirada a cordill, amb el <u>devessall</u> de coloraines que fa tan bonic en la grisalla del nord de França.</i>	159	Ro

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
dilapidador	A		Que dilapida.	<i>Ambiciós o sensual, avariós o <u>dilapidador</u>, imaginatiu, voluptuós, la naturalesa humana no és mai passiva sinó àvida.</i>	155	ES
divagar	Vtr		Vagar, anar-se'n d'un costat a l'altre fora del lloc on caldria estar.	<i>Encara <u>divagàrem</u> per Cotlliure unes quantes hores.</i>	169	GG
dogà	N		Cadascuna de les fustes que formen el cos d'una bóta.	<i>A carregar <u>dogues</u> de castanyer per a les bótes.</i>	127	MC
dol	N	fig	Afflicció per la mort d'algú; fig. negre.	<i>Mal afaitat, amb una gorra de <u>dol</u>.</i>	136	J.M
drassana	N		Lloc on es construeixen les naus i altres embarcacions.	<i>Però Baldiri digué que tenia amics a les petites <u>drassanes</u> del port situades una mica abans del lloc que jo proposava.</i>	154	ES
dril	N		Teixit de lli o cotó que imita la llana.	<i>Vestia...de <u>dril</u> de color mantega.</i>	126	MC
eixarreir	V		Tornar-se ressec, d'una gran eixutesa.	<i>Mentrestant l'aire s'anà <u>eixarreint</u>, i pel cel net i fred...</i>	181	VQ
elegíac	A		Pertanyent o relatiu a l'elegia (poema d'assumpte trist i planyívol).	<i>Ha arrendat el seu establiment a unes persones que cuinen com uns bàrbars. És <u>elegíac</u>.</i>	155	ES
embafar	V		Enutjar per l'excés o insistència d'una cosa.	<i>El verat no és un peix per a menjar cada dia. <u>Embafa</u> una mica.</i>	136	J.M
embarrancar	V		Encallar-se una nau en un fons de roques, sorra, etc.	<i>Per no ser projectats com ninots en el cas d'<u>embarrancar</u> en un sec.</i>	174	M M
embat	N		Cop que dóna el vent o les ones contra una nau, una roca...	<i>Sembla que les aigües són més pures i profundes, que els vents tenen més <u>embat</u>,...</i>	134	IJ
embetar-se	V	gal	Capficar-se, amoinar-se.	<i>Si ell no ho sap, cal pas que us "<u>embeteu</u>" amb la collonada ...</i>	161	CD
emborniamen	N		Acte i efecte d'emborniar (fer tornar borni d'un ull).	<i>Fou una treballada llarga, dificultada per l'<u>emborniamen</u> que la sorra i el ruixim salat ens produïen en els ulls.</i>	184	AR
emprendre	Vtr		Posar-se a fer, començar una cosa.	<i>Què hem de fer? <u>L'emprenem?</u></i>	127	MC
endormiscar-se	V		Quedar-se mig adormit.	<i>Semblava mig <u>endormiscat</u>.</i>	133	BI
enriolat	A		Que té rialles, expressa ganes de riure.	<i>-Em digué <u>enriolat</u>.</i>	126	MC
ensopiment	N		Estat de qui està com mig adormit, comprèn difícilment les coses, té el cap espès.	<i>Però, després d'haver comptat els vagons de quatre o cinc trens llargs, sentiu que l'<u>ensopiment</u> us asfixia.</i>	143	BO
entaular-se	V		Asseure's entorn d'una taula (per menjar...).	<i><u>S'entaularen</u>; Baldiri, francament; Saldet amb una mica d'anca apuntada a la cadira</i>	130	DG
entebeir	V		Fer tornar tebi.	<i>L'aire era gras, <u>entebeït</u>.</i>	144	JPG
entendrit	A		Commogut, emocionat.	<i>Es formà una bola tan forta, que l'emoció s'apoderà de l'auditori, i mounsieur Forgas, <u>entendrit</u>,...</i>	157	VA
enxubat	A	fig	Dit d'un lloc tancat, d'on l'aire es renova difícilment.	<i><u>Enxubada</u> en l'estreta geologia de la cala, el seu urbanisme sembla comprimit.</i>	141	CN
erudició	N		Vasta instrucció sobre un tema o art.	<i>Vist a través de l'<u>erudició</u> alemanya...</i>	152	JRS

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
esberlar	V		Trencar alguna cosa	<i>Aquella atmosfera grassa i baixa de la pluja anterior quedà com <u>esberlada</u>.</i>	181	VQ
escapulari	N		Conjunt de dos trossos de tela, amb una imatge religiosa, units amb dues cintes llargues per penjar-se'l al coll.	<i>Es penjà literalment com uns <u>escapularis</u> al coll de monsieur Pams.</i>	157	VA
escenografia	N	fig	Art i tècnica de muntar una escena teatral per reproduir un determinat clima o ambient.	<i>Al Rosselló no hi cap frontera real, en vista de la qual cosa hom ha creat una frontera <u>d'escenografia</u>.</i>	142	BO
esclat	N		Claror que apareix sobtadament i de gran intensitat	<i>Els <u>esclats</u> de foc de Cap de Creus</i>	144	JPG
escorar	V.		Inclinar-se un vaixell damunt un dels seus costats.	<i>El Mestral s'<u>escorà</u> fort, però l'empenta del motor el féu passar...</i>	185	AR
escullera	N		Obra feta amb grosses pedres o blocs tirats a l'aigua per protegir dels corrents, de l'onatge...	<i>Aquest temple es trobava en l'illa avui unida a terra per una <u>escullera</u> de tres-cents metres que tanca a nord la badia de Portvendres.</i>	160	CD
esfereïdor	A		Espantós, corprenedor.	<i>Hi ha una barraca d'aspecte tràgic, d'una pobresa <u>esfereïdora</u>.</i>	135	IJ
esfilagarsar-se	V		Desfilarse per l'ús.	Un matalasset cobert amb una cretona verdosa lleugerament <u>esfilagarsada</u> , ...	117	SR
esgarip	N	fig	Crit dels ocells nocturns.	<i>Una geologia sense formes salvatges ni <u>esgarips</u> petris.</i>	150	RR
esquinç	N	fig	Acció de rompre un teixit.	<i>Jo n'hi he passades moltes sentint l'<u>esquinç</u> de seda del vent en les oliveres...</i>	59	ST
esquiú	A	fig	Dit de l'animal que no es deixa domesticar.	<i>Se us apareix la tenacitat calmosa, el coneixement prodigiós, la resistència freda, dominada, dels vells tipus boscosos solitaris, <u>esquiús</u> com les agudes bèsties de la nit.</i>	151	RR
estadant	N		Inquilí.	<i>...si l'<u>estadant</u> anterior –un pintor suec- ...</i>	117	AA
estai	N		Corda molt resistent que, encapellada en un masteler d'un vaixell, i portada en perdent cap a proa, reforça dit arbre longitudinalment.	<i>Així caigueren successivament escandaloses i velatxos alts, pitifocs i veles d'<u>estai</u>.</i>	128	SF
estibar	Vtr		Apilar (mercaderies) ocupant el mínim lloc.	<i>Saldet, <u>estibeu</u> les coses de bord.</i>	179	NP
esvaïment	N		Acció i efecte d'esvair-se, de desaparèixer del tot.	<i>Després de l'<u>esvaïment</u> de la bullabesa de l'hotel del Comerç, m'hauria convingut alguna cosa positiva.</i>	161	CD
esventar	V		Escampar (alguna cosa) al vent.	<i>El conjunt feia un croquis desolat, <u>esventat</u> i inhòspit.</i>	173	NM
exhaust	A		Exhaurit, esgotat.	<i>El vent de garbí anava morint en aquest morat <u>exhaust</u>.</i>	118	LB
exsangüe	A.		Mancat de sang; que ha perdut molta sang	<i>Tot plegat afinat per aquestes aigua cadavèrica, <u>exsangüe</u>.</i>	58	ST
extàtic	A		Que està en estat d'èxtasi.	<i>Un paisatge de somni, recòndit, lluminós, <u>extàtic</u>, adormit en el brunzinar de les abelles.</i>	150	RR

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
fanal	N		Bastiment metàl·lic amb una o més cares de vidre, on s'encén un llum que calgui guardar del vent o de la pluja.	<i>En passar-hi a fregar, a la llum del <u>fanal</u> greixós, veiérem la gent.</i>	135	IJ
fat -da	A		Sense sal o insuficientment salat (el menjar).	<i>Però en aquella hora i amb la humitat que hi havia a l'aire tot ens hauria semblat <u>fat</u>.</i>	140	CN
fava	N	col	Persona o cosa de fiar, competent.	<i>Quan Hermòs deia d'una persona, de qualsevol ofici, que era una <u>fava</u>, s'hi podia comptar.</i>	132	BI
feréstec	A		Que fa feredat, por intensa.	<i>El litoral no és pas tan <u>feréstec</u> com el de Portbou a Banyuls.</i>	153	JRS
fiblada	N	fig	Estímul viu, cosa que excita fortament.	<i>Navegàrem mar endins, i de sobte aparegué a sud, una quarta a l'oest, la <u>fiblada</u> de foc al cap de Biarra.</i>	185	AR
fiord	Nm		Braç de mar llarg i estret de fondària considerable, entre muntanyes de gran pendent, que penetra terra endins.	<i>La mar penetra per l'embut obert per la riera entre les dues parets i puja molt endins, riera amunt, fent un petit <u>fiord</u> que és una pura delícia.</i>	58	ST
flanc	N		Cadascuna de les parts laterals d'una cosa; costat.	<i>A mesura que hom avança, els <u>flancs</u> de les muntanyes s'eleven, sense perdre la forma del perfil llarg i dolç que tenen</i>	150	RR
flassada	N		Peça quadrangular de llana o cotó, generalment amb colors diversos, que es posa damunt del llit per abrigar.	<i>En sortir al carrer, amb les <u>flassades</u> sota el braç i una petita maleta amb les coses personals.</i>	133	BI
floc	N		Val triangular de proa.	<i>Amb el <u>floc</u> en tindreu prou i massa...</i>	180	VQ
folia	N		Estat de la persona que ha perdut la raó.	<i>Aquest terrible esdeveniment de la <u>folia</u> humana em recordà un fet misteriós, ocorregut anys enrere, en el qual vaig estar...</i>	54	SR
fondalada	N		Tros de terreny entre uns altres de més elevats.	<i>Passa per llocs de <u>fondalada</u>, ...</i>	56	US
fondeig	N		Maniobra per subjectar la nau al fons marí.	<i>Aquest era el lloc més adequat per al <u>fondeig</u>.</i>	154	ES
fondejar	V		Ancorar, assegurar un vaixell tirant una ancora al fons.	<i>Vaig veure que érem <u>fondejats</u> al Jonquet de la Mar d'Avall de Cadaqués</i>	187	MR
fotja	N		Ocell de la família de les ràl·lides, negre o de color molt fosc. Vola poc, fa el niu prop de l'aigua, als aiguamolls.	<i>Potser hi trobareu en aquest temps un caçador d'ànecs o de <u>fotges</u>.</i>	139	RM
franquesa	N		Vent que bufa del nord-oest.	<i>... Vosté, díriem, és l'amo del <u>Mestral</u> que ens ha llogat a nosaltres...</i>	131	DG
frescal	A		Fresc.	<i>Una planta -els joncs- que creix en llocs <u>frescals</u>, en llocs d'aigua.</i>	58	ST
fresseig	N		Soroll continuat, brogit	<i>L'aigua començà a xarbotar en un <u>fresseig</u> frenètic.</i>	181	VQ
fris	N	fig	Decoració pintada, esculpida en bandes horitzontals	<i>Al mig del <u>fris</u> de pedra hi ha un atleta moribund i a banda i banda unes escenes greus i tristes.</i>	152	JRS

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
fruit	V		Sentir un viu plaer, especialment per la possessió d'una cosa, per la consecució d'una cosa desitjada, gaudir.	Era un petit quillat mallorquí pontat [...] que Vadoret havia construït amb un gust extraordinari, una embarcació que m'havia fet <u>fruit</u> .	120	SR
fulgurant	A		Que llança raigs de llum.	<i>Els Alps m'havien semblat <u>fulgurants</u>, platejats...</i>	118	LB
furgar	Vtr		Remenar ficant-hi la mà, una burxa, etc.	<i>Tothom calla, tothom <u>furga</u>, tothom fa un paper diferent del que representa.</i>	141	CN
gairell, de	Av	loc	De costat, de tort.	<i>Sentíem el refrec de l'onatge tocant de <u>gairell</u> el platjar...</i>	174	M M
garbí	N		Vent del Sud-Oest.	<i>Amb el vent de garbí salparem cap a Portvendres.</i>	153	JRS
garbí	N	fig	Vent del sud-oest; fig. el sud-est.	<i>El jonquet..., el trobareu al fons i a <u>garbí</u> de la gran badia de Guillola.</i>	57	US
garrofa	N.f.		Fruit del garrofer, bru, indehiscent, polisperm, de coberta coriàcia i polpa carnosa.	<i>De vegades arriba un vaporet marsellès o sicilià carregar de <u>garrofà</u> o de sulfat per a les vinyes.</i>	158	Ro
gasiu -iva	A		Que va amb massa compte en les despeses, sense liberalitat.	<i>Què t'has pensat, animalàs <u>gasiu</u>?</i>	147	DP
geòrgica	N		Poema de Virgili relatiu al conreu de la terra.	<i>D'una voluptuositat de <u>geòrgica</u> directa, sense afectació però finíssima.</i>	150	RR
giragonsa	N		Sinuositat, revolt, torta.	<i>Fins al coll de Banyuls, seguint les mandroses <u>giragonses</u> de la riera.</i>	150	RR
gormand	A		Golut, massa menjador.	<i>És trist haver-ho de dir: en tot home, per més normals que siguin les seves aparences, hi ha un <u>gormand</u> d'alguna cosa.</i>	155	ES
gràcil	A		Que és d'una gràcia i delicadesa fràgil.	<i>La presència d'aquella fusta <u>gràcil</u> i fina em portà a la memòria...</i>	124	DC
gramòfon	N		Fonògraf que reproduïx per mitjans mecànics els sons enregistrats en un disc.	<i>No es pot pas negar que el <u>gramòfon</u> amb trompa s'ha posat molt de moda.</i>	162	IF
grana	N.f.		Llabor	<i>Els carros que transporten la <u>grana</u>.</i>	158	Ro
gregal	N		Vent del nord-est.	<i>No disposàvem pas d'aquell <u>gregal</u> que hauríem hagut de tenir.</i>	174	M M
grisalla	N.f.		Pintura executada només amb diverses tonalitats de gris	<i>Amb el devesall de coloraines que fa tan bonic en la <u>grisalla</u> del nord de França i que en el ple sol del migdia resulta de vegades una mica empastifat.</i>	159	Ro
guinyada	N	nà ut	Tombada de la proa d'un vaixell cap a una altra banda del rumb que segueix.	<i>Però sovint, en el punt més alt d'una onada, la caiguda successiva se l'emportava avall, com una ploma fràgil. En el descens -i en la <u>guinyada</u> que el bastiment feia- sentíem la buidor a l'estómac i el cor se'ns bolcava.</i>	185	AR
hel·lènic	A		Pertanyent a l'antiga Grècia.	<i>Malgrat que tot el que d'<u>hel·lènic</u> té el monument sembla encara vist a través de l'erudició alemanya.</i>	152	JRS

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
hilaritat	N		Riure sorollós provat per allò que hom veu o sent.	<i>El seu accent produeix una <u>hilaritat</u> inconcebible.</i>	142	BO
hissar	V		Fer pujar enlaire alguna cosa estirant la corda de la qual penja.	<i>- <u>Hissa</u> la vela, Pau!</i>	134	IJ
hissar	V		Fer pujar alguna cosa estirant la corda que la subjecta.	<i>Quan a la farola del port <u>hissen</u> la bandera verda és que el vaixell s'acosta.</i>	157	VA
hom	Prn		És usat com a subjecte indefinit.	<i>Posar sobre el vidre del pot les etiquetes que <u>hom</u> hi sol posar,...</i>	169	GG
hom	Prn	ind	Usat com a subjecte indica que l'acció del verb és realitzada per algú no determinat.	<i>A Portvendres, <u>hom</u> hi ha fet un port magnífic.</i>	154	ES
inconsútil	A		Teixit d'una peça sense costura.	<i>Era una cosa que es veia: el vent alçava una polseguera d'escuma finíssima, com un fum de partícules de vidre, d'una qualitat de tul <u>inconsútil</u>, aeri, d'un color blanc brillant</i>	54	SR
indefectible-ment	Av		De forma que no pot deixar d'ésser; sense fallar.	<i>Mitja hora després d'haver atracat el vaixell es passegen <u>indefectiblement</u> per la població colles d'homes desmanegats i greixosos.</i>	158	Ro
ineluctable	A		Dit d'allò contra el que hom no pot lluitar, inevitable.	<i>Les evasions intermitents <u>ineluctables</u> que em porten a trobar-me en els moments més impensats en llos més insospitats...</i>	55	SR
infecte	A		Corromput.	<i>Un popularisme obscurantista, endarrerit i <u>infecte</u>...</i>	149	SR
ínfules (pl)	N	fig	Presumpció, vanitat.	<i>Un rellotge d'unes certes <u>ínfules</u> artístiques...</i>	116	AA
inhòspit	A		Sense comoditat, poc acollidor, que fa de mal estar-hi.	<i>Passant per l'<u>inhòspit</u> pla de Tudela el vent semblà requintar.</i>	134	IJ
innocüitat	N		Qualitat d'innocu (que no fa mal; inofensiu).	<i>A força d'observar que té els aliments assegurats, el peix esdevé un simple element decoratiu, un peix caducat, mansoi, d'una total <u>innocüitat</u>.</i>	151	RR
jonc	Nm		Gènere de plantes herbàcies de la família de les juncàcies amb gran atracció per l'aigua.	<i>Hi creixen els <u>joncs</u>, les ictínies oscil·lants, les herbes aquàtiques afluoren la superfície de l'aigua.</i>	58	ST
jovialment	Av		Amb alegria i franquesa.	<i>Parlà <u>jovialment</u>.</i>	176	CM
letàrgic	A	fig	Que produeix un son profund malaltís.	<i>Les herbes aquàtiques afluoren la superfície de l'aigua <u>letàrgica</u>, somniosa, vaga.</i>	58	ST
lis	Nm		Herba del grup dels lliris, esdevingut emblema dels reis de França.	<i>L'obelisc mantenia un globus terraquí adornat amb flors de <u>lis</u>.</i>	159	Ro
lívid	A		D'una pal·lidesa blavosa.	<i>Sobre Pení passaven, en el cel fred i <u>lívid</u>, petits núvols esquinçats com parracs.</i>	128	SF
líviesa	N		Qualitat de lívid (d'un blau brut com el que pren la pell per contusió).	<i>L'aigua del estany tenia una coloració gairebé blanca, una <u>líviesa</u> morta.</i>	173	NM
llécol	N		Llicorella (roca pissarrenca).	<i>Emmarcats per les parets de <u>llécol</u>;...</i>	56	US
llibant	N	fig	Corda gruixuda d'espart (presa com a unitat de mesura).	<i>A sis o set <u>llibants</u> a migdia del cap de Leucata hi ha un grau fix.</i>	138	RM

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
llicorella	N		Roca pissarrenca, situada a l'inici del metamorfisme, que prové de la consolidació i la laminació de sediments argilosos	<i>La geologia del golf de la Selva és sempre la mateixa: <u>llicorella</u> esbocinada, de color fosc...</i>	145	JPG
llindar	N		Part inferior de l'obertura d'una porta.	<i>La primera cosa... fou acostar el sofà i posar una taula davant el <u>llindar</u>.</i>	118	LB
llossa	N		Estri de cuina: cullera gran; fig. manera de cuinar.	<i>Tens la <u>llossa</u> trista.</i>	147	DP
lluïssor	N		Reflexos d'una cosa que lluu.	<i>Li donava una <u>lluïssor</u> trista.</i>	170	BL
mallal	N		Mesura de capacitat (cap a 15 litres).	<i>Amb un parell de viatges es traslladaren els deu o dotze mallals (d'oli) a la botiga immediata</i>	144	JPG
malva	N		Planat herbàcia de fulles multilobulades i flors pentàmeres, purpúries, rosades o blanques.	<i>Sobre el color pedregós de terra d'escudelles, clapejat de <u>malves</u>, de les Corberes, aparegué la vila de Salses i la fortalesa.</i>	173	NM
mancar	V tr		No tenir una cosa, faltar.	<i>El vent havia <u>mancat</u>.</i>	176	CM
mansoi	A		De caràcter suau, dòcil, no esquerp, mansuet.	<i>A força d'observar que té els aliments assegurats, el peix esdevé un simple element decoratiu, un peix caducat, <u>mansoi</u>, d'una total innocuïtat.</i>	151	RR
marcial	A		Que té un caràcter guerrer, propi del militar.	<i>Amb el seu aire més aviat poc <u>marcial</u>.</i>	126	MC
matxo	N		Híbrid de cavall i somera.	<i>Sentiu que, diluït en l'aire, hi ha encara el fresseig dels <u>matxos</u> de bast, passant per aquests pedregosos camins.</i>	150	RR
mediocritat	N		Qualitat de mediocre; mitjana entre els dos extrems, especialment en qualitat.	<i>Ha estat una trista, antiquada., antinatural política lingüística, apta només per a fomentar la <u>mediocritat</u> i la despersonalització de la gent.</i>	142	BO
melangiós	A		Malenconiós.	<i>Els volums de la urbanització, els colors de les velles pedres, torrades, daurades, el to vell, <u>melangiós</u>, una mica caigut, de tot plegat, té una noblesa impressionant.</i>	163	IF
mengívol	A		De bon menjar.	<i>Els verats ... resultaren no ja <u>mengívols</u>, sinó importants.</i>	140	CN
mestralada	Nf		Vent mestral (del Nord-oest) fort.	<i>...una beguda que correspongui a una <u>mestralada</u>.</i>	186	MR
minso -a	A		Prim, de poc gruix i consistència.	<i>Més enllà del Barcarès la costa esdevé una <u>minsa</u> cinta de sorra.</i>	137	J.M
miraguano	Nm		Matèria extreta d'una palmera d'Amèrica o d'Oceania semblant al cotó, però més fina, i emprada per omplir els coixins.	<i>"Té gust -digué- de <u>miraguano</u>..."</i>	186	MR
misantròpic	A		Relatiu o pertanyent a la misantropia ('aversió als homes i, en general, a la societat).	<i>Pau Saldet semblava un home <u>misantròpic</u> i concentrat.</i>	130	DG
mola	N		Cos massís de gros volum.	<i>Després d'aparèixer per la popa de la <u>mola</u> negra del cap de Biarra.</i>	171	BL

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
moll	N		Lloc del port on es fa l'embarcament i el desembarcament de persones i de mercaderies.	<i>O donàvem voltes pel <u>moll</u> solitari.</i>	157	VA
monsieur	N	gal	Tractament: senyor.	<i>Em serví el patró mateix, "<u>monsieur</u>" René Pous.</i>	167	SB
mòrbid	A		D'una blanor delicada.	<i>...sense la pastositat i <u>morbidesa</u> del confit.</i>	168	GG
moribund	A		Que es mor, pròxim a la mort.	<i>Al mig del fris de pedra hi ha un atleta <u>moribund</u>...</i>	152	JRS
morositat	N		Lentitud a complir el que és degut.	<i>Vaig passar a Portvendres, doncs, un parrell de dies d'incerta <u>morositat</u>, durant els quals Baldiri...</i>	161	CD
mostela	N	fi g	Mamífer carnívor (mustèlid); fig. viu, llest, murri.	<i>Tu, Baldiri, ets una <u>mostela</u>...</i>	131	DG
nacrat	A	fīg	Que té la iridiscència del nacre.	<i>Un senyor gran ... de meravellosa, <u>nacrada</u>, sentimental vitalitat.</i>	126	MC
nimietat	N		Cosa excessivament complexa.	<i>Escriure és una <u>nimietat</u> tan complicada que arriba a devastar-vos.</i>	125	DC
novell	A		Nascut o fet de fa poc temps.	<i>Les aigües de la badia...es tenyien de color de vi <u>novell</u> rosat.</i>	118	LB
obelisc	Nm		Monument en forma de pilar quadrangular que va aprimant-se lleugerament de baix a dalt, terminant en una piràmide	<i>El governador de Mailly féu elevar un <u>obelisc</u> magnífic en la plaça rectangular que expressament fou construïda en l'angle regular que formen els dos ports de la població.</i>	159	Ro
obscur	A		Difícil de comprendre.	<i>Això fa que el sistema de la meua vida <u>obscura</u> i crepuscular, dominat per l'estrany fenomen de les evasions intermitents ineluctables...</i>	55	SR
obscurantista	N		Que s'oposa a l'educació popular.	<i>Un popularisme <u>obscurantista</u>, endarrerit i infecte...</i>	149	SR
opacitat	N		Qualitat d' opac. Manca de la brillantor habitual.	<i>La força de la llum semblà augmentar dintre de l'<u>opacitat</u> del cel</i>	178	NP
opulent	A		De gran riquesa	<i>Veient dins la mar transparent de la cala el pas <u>opulent</u> d'un llobarro...</i>	59	ST
oracle	N		Persona sàvia, d'opinió reputada indiscutible.	<i>Saldet l' escoltava com un <u>oracle</u>, jo fumava</i>	178	NP
orsar	V		Dirigir-se un vaixell de vela de cara al vent.	<i>En aquell moment havien carregat el davant i arribaven la vela de pla, després d'haver <u>orsat</u>.</i>	119	LB
palangre	N	fīg	Distància que ocuparia aquest ormeig de pesca desplegat entre els dos punts de suport.	<i>Heu de navegar llavors proa a nord, a la nit proa a la polar, a cinc o sis (si és bon temps) <u>palangres</u> de la costa, que és molt baixa.</i>	136	J.M
palangre	N		Art de pescar consistent en una corda immèrgida d'on penja una munió de cordes que tenen hams.	<i>Ganes irreprimibles de suar, d'estirar una corda, de llevar uns <u>palangres</u>, de menar.</i>	125	DC
pàmpol	N		Fulla del cep o de la parra.	<i>Les parres havien quedat nues de <u>pàmpols</u>...</i>	149	SR
paratge	N		Indret, lloc.	<i>En aquell <u>paratge</u> on... s'havia de trobar amb l'individu.</i>	176	CM

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
parrac	N		Tros de roba mig separat per un estrip de la resta d'una peça de vestir.	<i>Sobre Pení passaven, en el cel fred i lívid, petits núvols esquinçats com <u>parracs</u>.</i>	128	SF
pastar	V		Fer una pasta; fig. afaïçonar.	<i>Bardiri hauria trobat altes pretextos per a assenyalar una insolidaritat <u>pastada</u> en la seva mateixa naturalesa.</i>	147	DP
patois	N	gal	Parla o llenguatge dialectal.	<i>L'Estat unitari, d'una manera deliberada, hi ha accentuat la porqueria dialectal amb la intenció de crear un "<u>patois</u>" deslligat de la llengua del país...</i>	142	BO
patró	N		Persona que comanda una embarcació; qui mana.	<i>- Baldiri és el <u>patró</u>.</i>	167	SB
pedrigolet	N	dial	Conjunt de pedres petites.	<i>El <u>pedrigolet</u> de la platja era llefiscós i negre.</i>	167	SB
pedruscall	N		Conjunt de pedretes que es desprenen de les roques, que salten quan es pica la pedra.	<i>Al cap de poca estona, caminant lentament pel <u>pedruscall</u> negre i moll, ...</i>	143	BO
peremptori	A		Que no admet cap mena de dilació.	<i>El vent entrà d'una manera sobtada, sense prèvies temptatives <u>peremptòries</u></i>	180	VQ
peroració	N		Acció de perorar, de fer discursos.	<i>De la riba estant sentia la <u>peroració</u> de Baldiri.</i>	147	DP
petaca	N		Estoig per a portar tabac, cigarretes...	<i>Tirà a la cassola vuit o deu verats, un ramet de julivert i al cap de pocs moments ho cobrí tot d'aigua. Després tapà i tragué la <u>petaca</u>.</i>	137	JM
petulant	A		Dit d'una immodèstia arrogant, insolent, o d'una persona que en fa gala.	<i>Quan una cosa ha estat llargament somniada acaba per agafar un aire <u>petulant</u>.</i>	115	AA
piquet	N	gal	Joc de cartes.	<i>S'hi solien formar... havent sopant tres o quatre taules de "<u>piquet</u>" o de "belote".</i>	156	VA
pitifloc	N	col	Petifloc, vela triangular més petita que el floc i situada més a proa del vaixell	<i>Així caigueren successivament escandaloses i velatxos alts, <u>pitiflocs</u> i veles d'estai.</i>	128	SF
porós	A	fig	Que té porus.	<i>En l'atmosfera <u>porosa</u>, blanca que la declinació del dia anava creant.</i>	175	M M
pràctic	N		Persona coneixedora d'una part de costa que guia el capità o patró d'una nau.	<i>És un home que de jove desertà i pescà molts anys a Leucata. És un <u>pràctic</u>.</i>	131	DG
prodigiós	N		Cosa, persona, extraordinària que excedeix els límits naturals.	<i>Hauria pogut servir de fons d'un drama <u>prodigiós</u>.</i>	170	BL
profusió	N		Gran abundor de quelcom.	<i>L'abundància de gàbies amb animals domèstics, la <u>profusió</u> d'arres de pesca i de caixes de peix...</i>	148	SR
promontori	N		Altura considerable de terra, especialment la que avança sobre el mar	<i>... i el blanc <u>promontori</u> de Leucata, vers el Narbonés i el Llenguadoc.</i>	178	NP
pujol	N		Puig petit.	<i>Més tard, sobre els <u>pujols</u> a migdia de la vila, es construí el fort del Mirador</i>	163	IF
puntal	N		Alçària del buc d'una nau.	<i>Doneu-me la llargada, l'amplada i el <u>puntal</u>, jo us faré una maqueta...</i>	121	SR

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
quaderna	N		Peça de fusta arquejada inserida a la quilla d'una embarcació. Amb altres de semblants en constitueix l'estructura bàsica.	Si voleu fer un vaixell a ull i a la babalà, poseu primer la quilla i lligueu-hi les <u>quadernes</u> de qualsevol manera.	122	SR
quarter	N		Tapa de fusta d'una escotilla.	<i>Poseu els <u>quarters</u> de dalt a baix...</i>	179	NP
quilla	N.		Carena de nau o de qualsevol embarcació.	<i>Embarracàrem en un sec una vegada, però en el moment de sentir l'obstacle en la <u>quilla</u> ordenà que el motor fos posat a tot gas.</i>	184	AR
quillat	N		Embarcació gran amb vela llatina que té la proa i la popa en angle recte amb la quilla.	<i>El <u>quillat</u> és dirà Mestral, per recordar el seu viatge.</i>	129	SF
quitrà	N		Líquid negre molt viscos, d'olor característica obtingut destil·lant la fusta de pi .	Donar-li el <u>quitrà</u> i la pintura són entreteniments divertits.	124	SR
rabassa	Nf		Soca seca d'un arbre destinada a fer-ne llenya.	<i>...<u>quedés</u> adormit com una <u>rabassa</u>.</i>	187	MR
rabeig	N		Moviment, agitació, corrent.	<i>Modernament ha estat unit a la terra ferma per un mur per evitar el <u>rabeig</u> de les aigües, i del qual surt una escullera acabada amb un gran crucifix.</i>	162	IF
rabent	A		Animat d'un moviment molt ràpid.	<i>El bastiment navegava en popa rodó, <u>rabent</u>.</i>	127	MC
ratera	N	fig	Parany per a agafar rates; fig. Lloc sense escapatòria.	<i>Això es un paratge ben estrany, una trista <u>ratera</u>.</i>	175	M M
recer de, a	Prp	loc	Al darrere, sota la protecció de.	<i>Vaig ajeure'm a <u>redós</u> de l'orla.</i>	181	VQ
reclau	N		Faixa de pedra diferent, per la seva consistència i calor, que forma una pedrera.	<i>A dins del <u>reclau</u> petri, el silenci semblava tenir una profunditat insondable.</i>	137	J.M
reclar	V		Caminar o tornar endarrere. Retrocedir.	<i>Que se la feien enviar als llocs <u>reclats</u> en què vivien.</i>	156	VA
redós	N		Recer, lloc situat a cobert del vent...	<i>Entreu-hi si pot ésser en popa, amb gregal i tracteu de seguida de guanyar el <u>redós</u> del cap.</i>	139	RM
redós de, a	Pre	loc	A recer de, a l'abric de.	<i>A <u>redós</u> de vent i de mar.</i>	187	MR
redossar	V		Arrambar a algú o a alguna cosa a un objecte que li serveix de recer o empara.	<i>Ens <u>redossàrem</u> al seu costat. El vent era impetuós, la correntia de la mar fenomenal.</i>	185	AR
requintar	V	fig	Augmentar.	<i>Passant per l'inhòspit pla de Tudela el vent semblà <u>requintar</u>.</i>	135	IJ
ressagar-se	A		Restar endarrere en una marxa.	<i>Digué que l'havia comprat a un moro <u>ressagat</u> i que pensava fer-hi un negociet...</i>	161	CD
ressopó	N		Segon sopar. Menjada que es fa dues o tres hores després del sopar, abans d'anar al llit.	<i>Un suquet de verats és un excel·lent <u>ressopó</u>.</i>	136	J.M .
retrunyir	V		Ressonar de la manera d'un tro.	<i>L'aigua... feia un soroll fosc i tombal, una bonior que <u>retrunyia</u> i gairebé feia basarda.</i>	115	AA
revinclada	Nf		Efecte d'una sacsejada que tendeix a vinclar, corbar.	<i>Quan la correntia la <u>revinclava</u> (l'embarcació),</i>	186	MR

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
ris	N		Cordill usat per a escurçar una vela.	<i>Que portàvem massa drap i ordenà fer el <u>ris</u> del mig.</i>	171	BL
rogenc	A		Que tira a roig.	<i>Amb un resplendor <u>rogenca</u>, muntanyes de formes bovines...</i>	146	DP
rom	N		Aiguarent d'origen antillà que s'obté fermentant i destil·lant els sucus i melasses de canya de sucre.	<i>Vaig fer portar cafè i <u>rom</u> blanc...</i>	130	DG
ruixat	N		Pluja forta que dura poca estona.	<i>De vegades plovia un <u>ruixat</u>.</i>	177	CM
ruixim	N		Conjunt de gotetes projectades per un líquid agitat.	<i>Fou una treballada llarga, dificultada per l'embornament que la sorra i el <u>ruixim</u> salat ens produïen en els ulls.</i>	184	AR
rusc	N		Abell, buc, casa d'abelles artificial.	<i>S'hi col·locaven els <u>rusc</u>s de les abelles...</i>	56	US
rutilant	A		Que brilla com l'or polit, que llança raigs de llum.	<i>Un cel meravellós d'estrelles <u>rutilants</u>...</i>	153	JRS
safareig	N	met	Dipòsit artificial d'aigua per a contenir l'aigua destinada a rentar; fig recinte rectangular del port.	<i>Vaig dir al patró que la nostra entrada al <u>safareig</u> rectangular potser faria pretensions.</i>	154	ES
salmorra	N		Aigua saturada de sal.	<i>Una vegada treta l'aigua, l'anxova s'ha de posar en <u>salmorra</u>;</i>	168	GG
salpar	Vtr		Una nau, llevar àncores, partir.	<i>Embarcàrem la trompa i <u>salpàrem</u>.</i>	162	IF
saltironejar	V		Fer salts petits, jugant i ballant.	<i>Toca les hores d'una manera massa ràpida i <u>saltironejant</u>.</i>	133	BI
sardònic	A	fig	Sarcàstic, irònic; fals i forçat.	<i>L'anormalitat <u>sardònica</u> de certes formes és tan obsessionat com l'enfebrada calma dels olivars.</i>	55	SR
sòcol	Nm		Base al peu d'una paret, pilar, columna, o un altre ornament.	<i>De vint-i-cinc metres d'alçària sobre el <u>sòcol</u> de marbre roig de Vilafranca.</i>	159	Ro
som,-a	A		De poca profunditat, superficial.	<i>- Però tan <u>somes</u> són les aigües?</i>	138	RM
somort	A		Fluix, sense força, que gairebé no es nota.	<i>Vaig passar el matí en un endormiscament <u>somort</u>.</i>	177	CM
somoure	Vtr		Treure del seu estat de repòs; treure de la passivitat.	<i>M'havia <u>somogut</u> el pensament.</i>	132	BI
sondejar	Vtr		Sondar: Amidar la profunditat d'aigua ficant-hi la sonda.	<i>Navegueu amb calma, <u>sondegeu</u> l'aigua amb un pal.</i>	138	RM
sorral	N		Lloc de sorra, areny, arenal.	<i>- Pels graus que s'obren en la cinta del <u>sorral</u>.</i>	138	RM
sublim	A		Que desperta una emoció pregona per la seva altíssima bellesa, immensa grandesa ...	<i>Sobre la grisor estèril de la sorra es veia una pinzellada de verd profunda que moria al peu del Canigó, emboirat, grandió, <u>sublim</u>.</i>	172	NM
tamborinejar	V		Picar com amb un tamborí.	<i>Pluja <u>tamborinejava</u> sobre les fustes</i>	177	CM
tifoide	A		Relacionat o semblant amb el tífus.	<i>Un home que haguessin donat per mort gloriósament i que no hagués fet més d'una <u>tifoidea</u>.</i>	153	JRS
tongada	N		Sèrie de fets anàlegs que ocorren durant un període determinat de temps.	<i>De vegades, a la tardor, es donen <u>tongades</u> així: sense vent i llargues calmes de mar.</i>	147	DP

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
trainyera	N		Barca llarga i estreta, semblant al caro, destinada especialment a la pesca amb la trenyina	<i>Fora de la cala, cremaven els petromaxs d'una <u>trainyera</u>.</i>	135	IJ
tràmpol	N		Tràngol. Contratemps molt pertorbador materialment o moralment	<i>No el voldria pas fer passar per aquest <u>tràmpol</u> que no serà pas agradable...</i>	179	NP
trau	N		Obertura petita feta en una peça de roba per la qual, en cordar-la, es passa un botó.	<i>Que porta un jaqué amb una gran roseta de la Legió d'Honor al <u>trau</u>.</i>	156	VA
trencall	N		Porció de platja o de roca on trenca o arriba l'aigua de la mar o d'un riu.	<i>Donar a entendre a aquells desgraciats que a vint-i-cinc brases del <u>trencall</u> la mar polsava de barra a barra fou temps perdut.</i>	54	SR
tul	N		Teixit de tela o cotó, de malla reixada fet amb tres sèries de fil.	<i>Camisa versallesca que sembla de <u>tul</u>.</i>	160	CD
turgència	N		Qualitat de turgent, inflor.	<i>A la font hi havia una noia de disset anys de formes plenes i tibants, d'una <u>turgència</u> de corbes esplèndida.</i>	146	DP
ultrapassar	Vtr		Anar més enllà d'un límit.	<i><u>Ultrapassat</u> Puig del Mas, el camí segueix vall amunt, fins al coll de Banyuls (o sia fins a la frontera),</i>	150	RR
urbanisme	N		Normes i disposicions tècniques, administratives... per al desenvolupament dels centres habitats.	<i>El que ha passat amb els teulats i amb l'<u>urbanisme</u> de Cervera ha passat a tot el Rosselló amb la llengua.</i>	142	BO
velatxo	N		Vela quadrada de l'arbre de proa o trinquet.	<i>Així caigueren successivament escandaloses i <u>velatxos</u> alts, pitifocs i veles d'estai.</i>	128	SF
velejar	V		Navegar a la vela.	<i>No en voldria pas un altre per <u>velejar</u> aquestes golfades!</i>	148	SR
verat	N		Peix de color blavós amb ratlles negres de través ondulades, ventre blanc platejat i cua molt refileda.	<i>Al costat del fogó es veien una dotzena de <u>verats</u> amb les pinzellades de blau elèctric que tenen aquests peixos en sortir de l'aigua.</i>	136	J.M
versallesc	A		Propi de Versalles: molt refinat.	<i>Coberta ... per una camisa <u>versallesca</u> que sembla de tul.</i>	160	CD
vestigi	N		Senyal que una cosa destruïda, extingida, ha deixat de la seva existència.	<i>Enlloc d'aquest coster no s'han trobat <u>vestigis</u> antics com en aquesta població.</i>	163	IF
vigoria	N		Vigor del cos o del coratge.	<i>Només recordo que, posada la proa al grau i, per tant, d'esquena al vent, cridà amb una veu de <u>vigoria</u> animal: - Llarga el foc, Pau!</i>	185	AR
violaci	A		De color morat blavós.	<i>L'esterilitat mineral de les Corberes, d'un color <u>violaci</u>.</i>	173	NM
vitri	A.		De vidre; semblant al vidre	<i>La dormida d'uns rogers sobre la taca <u>vítria</u> d'un fons de sorra...</i>	59	ST
voluptuós	A		Donat a la voluptat, a la complaença en els delits sensuals.	<i>Ambiciós o sensual, avariós o dilapidador, imaginatiu, <u>voluptuós</u>, la naturalesa humana no és mai passiva sinó àvida.</i>	155	ES
voluptuositat	N		Complaença en els delits sensuals.	<i>Les pedres que canalitzen els recs semblen posades amb <u>voluptuositat</u>.</i>	57	US

Entrada	Cat	Obs	Significat	Context	Pg	Alu
xalar	V		Esbargir-se alegrement, regalar-se.	<i>En realitat és anar a <u>xalar</u>...</i>	130	DG
xaloc	N		Vent del sud-est.	<i>El <u>xaloc</u> era fresc, el cel cobert.</i>	170	BL
xaloquet	N	di m	Vent fluix que ve del sud-oest.	<i>Amb el <u>xaloquet</u> de l'horabaixa una vela penetrava lentament en la badia.</i>	119	LB
xarbotament	N		Acció de xarbotar	<i>L'hèlice produí un <u>xarbotament</u> d'aigües fantàstic, però Baldiri estava disposat a acabar d'una vagada, i el Mestral passà.</i>	184	AR
xarbotar	V		Agitar amb força un líquid.	<i>Fugia sempre, en un núvol de ruixim, al fil de la ruptura de l'onada enmig d'una explosió d'aigua <u>xarbotant</u>.</i>	129	SF
xusma	N		Xurma: conjunt de gent baixa, vil.	<i>Aquell Baldiri era l'home de la <u>xusma</u> del port de Roses més valent.</i>	119	LB

Sant Feliu de Llobregat, 25 de novembre de 2004